

ES un Turcijas paziņojums, 2016. gada 18. marts

Šodien Eiropadomes locekļi tikās ar saviem kolēģiem no Turcijas. Kopš 2015. gada novembra šī bija trešā sanāksme, kas veltīta Turcijas un ES attiecību padziļināšanai un migrācijas krīzes risināšanai.

Eiropadomes locekļi pauda visdziļāko līdzjūtību Turcijas tautai pēc svētdien sarīkotā sprādziena Ankarā. Viņi stingri nosodīja šo šaušalīgo aktu un atkārtoti apliecināja nerimstošu atbalstu cīņai pret terorismu visās tā izpausmēs.

Turcija un Eiropas Savienība atkārtoti apliecināja apņemšanos īstenot 2015. gada 29. novembrī aktivizēto kopīgo rīcības plānu. Daudz kas jau ir panākts, tostarp Turcija ir atvērusi darba tirgu sīriešiem, kuriem ir pagaidu aizsardzības statuss, ir ieviestas jaunas vīzu prasības sīriešiem un personām ar citu valstspiederību, Turcijas krasta apsardze un policija ir pastiprinājušas drošības centienus un ir uzlabota informācijas apmaiņa. Turklāt Eiropas Savienība ir sākusi konkrētiem projektiem izmaksāt Bēgļu atbalsta mehānismā Turcijā paredzētos EUR 3 miljardus, un ir virzījies uz priekšu darbs ar vīzu režīma liberalizāciju un darbs pievienošanās sarunās, tostarp pagājušā gada decembrī tika atvērta 17. sarunu sadaļa. 2016. gada 7. martā Turcija arī piekrita akceptēt visu to no Turcijas uz Grieķiju pārceļojošo migrantu ātru atgriešanu, kuriem nav vajadzīga starptautiskā aizsardzība, un uzņemt atpakaļ visus neatbilstīgos migrantus, kas pārtverti Turcijas ūdeņos. Tāpat Turcija un ES vienojās turpināt pastiprināt pasākumus pret migrantu kontrabandistiem un pauda gandarījumu par to, ka NATO ir izvērsusi darbību Egejas jūrā. Tomēr Turcija un ES atzīst, ka vēl ir vajadzīgi turpmāki ātri un apņēmīgi centieni.

Lai sagrautu kontrabandistu darbības modeli un piedāvātu migrantiem alternatīvu riskēšanai ar dzīvību, ES un Turcija šodien nolēma darīt galu neatbilstīgajai migrācijai no Turcijas uz ES. Lai sasniegtu šo mērķi, tās vienojās par šādiem papildu rīcības elementiem.

1) Visi turpmākie neatbilstīgie migranti, kas pēc 2016. gada 20. marta no Turcijas pārceļos uz Grieķijas salām, tiks atgriezti Turcijā. Tas tiks darīts pilnīgā saskaņā ar ES un starptautiskajām tiesībām, tādā veidā izslēdzot jebkādu kolektīvu izraidīšanu. Visi migranti tiks aizsargāti atbilstīgi relevantiem starptautiskajiem standartiem un ievērojot neizraidīšanas principu. Tas būs pagaidu un ārkārtas pasākums, kas ir nepieciešams, lai izbeigtu cilvēku ciešanas un atjaunotu sabiedrisko kārtību. Migranti, kas ierodas Grieķijas salās, tiks pienācīgi reģistrēti, un Grieķijas iestādes katru patvēruma pieteikumu apstrādās individuāli saskaņā ar Patvēruma procedūru direktīvu, sadarbojoties ar UNHCR. Migranti, kuri nelūgs patvērumu vai kuru pieteikumi tiks atzīti par nepamatotiem vai nepieņemamiem saskaņā ar minēto direktīvu, tiks atgriezti Turcijā. Turcija un Grieķija ar ES iestāžu un aģentūru palīdzību veiks vajadzīgos pasākumus un vienosies par jebkādiem vajadzīgiem divpusējiem pasākumiem, tostarp par Turcijas amatpersonu klātbūtni Grieķijas salās un Grieķijas amatpersonu klātbūtni Turcijā sākot no 2016. gada 20. marta, lai nodrošinātu sadarbības koordināciju un tādējādi veicinātu minēto pasākumu netraucētu darbību. Neatbilstīgo migrantu atgriešanas operāciju izmaksas segs Eiropas Savienība.

2) Par katru sīrieti, kurš tiks atgriezts Turcijā no Grieķijas salām, kāds cits sīrietis tiks pārmitināts no Turcijas uz ES, ņemot vērā ANO noteiktos neaizsargātības kritērijus. Ar Komisijas, ES aģentūru un citu dalībvalstu, kā arī UNHCR palīdzību tiks izveidots mehānisms, lai nodrošinātu, ka šis princips tiek īstenots no tās pašas dienas, kad sākas atgriešanas. Prioritāte tiks piešķirta migrantiem, kuri iepriekš nav neatbilstīgi iekļuvuši ES vai mēģinājuši to izdarīt. No ES puses pārmitināšana saskaņā ar šo mehānismu notiks, vispirms pildot dalībvalstu apņemšanās, ko tās uzņēmas Padomē sanākušo dalībvalstu valdību pārstāvju 2015. gada 20. jūlija secinājumos; no secinājumos paredzētajām pārmitināšanas vietām 18 000 vēl ir palikušas. Jebkādas turpmākas pārmitināšanas vajadzības tiks apmierinātas, izmantojot līdzīgu brīvprātīgu pasākumu, kura limits ir vēl līdz 54 000 personu. Eiropadomes locekļi atzinīgi vērtē Komisijas nodomu ierosināt grozījumu 2015. gada 22. septembra Pārcelšanas lēmumā, lai ļautu visas šajā pasākumā uzņemtās pārmitināšanas saistības atskaitīt no neiedalītajām vietām, kas paredzētas minētajā lēmumā. Ja ar šiem pasākumiem netiks īstenots mērķis izbeigt neatbilstīgo migrāciju un atgriešanu skaits tuvosies iepriekš minētajiem skaitļiem, šis mehānisms tiks pārskatīts. Ja atgrieztu personu skaits pārsniegs iepriekš minētos skaitļus, šis mehānisms tiks izbeigts.

3) Turcija veiks visus vajadzīgos pasākumus, lai novērstu jaunu nelikumīgas migrācijas maršrutu veidošanos no Turcijas uz ES pāri jūrai vai pa sauszemi, un šajā nolūkā sadarbosies ar kaimiņvalstīm, kā arī ar ES.

4) Tīklīdz neatbīlstīga pārcēlošana starp Turcīju un ES beīgsīes vāī vīsmāz būs būtīskī un īlgtspējīgi samāzīnāta, tīks īedarbīnāta brīvprātīga humanītāras uzņēmšanas shēma. ES dalībvalstīs šajā shēmā dos īeguldījumu brīvprātīgi.

5) Tīks pāātrīnāta vīzu režīma līberālīzācijas cēļvēža īzpīlde attīecībā uz vīsām dalībvalstīm, kas tajā pīedalās, nolūkā vēlākāīs līdz 2016. gada jūnīja beīgām - ar nosacījumu, ka īr īzpīldītī vīsī krtērījī - atcēlt vīzu prasības Turcījas pīlsoņīm. Šajā nolūkā Turcīja spers nepīecīešamos soļus, lāī īzpīldītū atlīkušās prasības, kas ļaus Komīsījai - pēc nepīecīešāmā krtērīju īzpīldes novērtējuma - līdz aprīļa beīgām nākt klajā ar atbīlstošu pīekšlīkumu, uz kura pamata Eīropas Parlaments un Padome varēs pīņemēt galīgo lēmumu.

6) ES cīešā sadarbībā ar Turcīju vēl vāīrāk pāātrīnās to EUR 3 mīļardu īzmaksu, kas sākotnējī pīešķīrtī saskaņā ar Bēglu atbalsta mehānīsmu Turcījā, un nodrošinās finansējumu turpmākīem pījektīem attīecībā uz personām, kam pīešķīrts pagāīdu āīzsardzības statuss; šīe pījektī tīks apzīnāti līdz marta beīgām ar Turcījas ātru īesaīstī. Nedēļas lāīkā tīks kopīgi apzīnāts pīrmais bēglīm paredzēto konkrēto pījektu saraksts, kuros var ātri finansēt no mehānīisma, jo īpaši veselības, īzglītības, īnfrastruktūras, pārtīkas un cītu dzīvošanas īzmaksu jomā. Kad šīe resursī būs gandrīz pīlībā īzmantotī un ar nosacījumu, ka mīnētās saīstības īr īzpīldītas, ES mōbīlīzēs papīlīdu finansējumu mehānīsmam vēl EUR 3 mīļardu apmērā līdz 2018. gada beīgām.

7) ES un Turcīja pāuda gandarījumu par darbu, kas norīs saīstībā ar Mūītas savīenības darbības uzlabošanu.

8) ES un Turcīja atkārtotī aplīecīnāja apņēmšanos pīešķīrt jaunu īmpulsu pīevīenošanās procesam, kā īzklāstīts 2015. gada 29. novembra kopīgajā paziņojumā. Tās pāuda gandarījumu par to, ka 2015. gada 14. decembrī tīka atvērta 17. sadaļa, un nolēma kā nākamo solī Nīderlandes pīrezīdētūras lāīkā atvērt 33. sadaļu. Tās atzīnīgi novērtēja to, ka Komīsīja šajā sakarā aprīlī nāks klajā ar pīekšlīkumu. Neskarot dalībvalstu nostājas saskaņā ar esošājīm noteīkumīm, pāātrīnātā tempā turpīnāsīes sagatavošanās darbs cītu sadaļu atvēršanāī.

9) ES un tās dalībvalstīs strādās kopā ar Turcīju vīsos kopīgos centīenos uzlabot humanītāros apstākļus Sīrījas īekšīenē, jo īpaši konkrētos apgabalos Turcījas robežas tuvumā; tas dotu īespēju vīetējīm īedzīvotājīm un bēglīm dzīvot terītorījās, kas būs drošākas.

Visus šos elementus īstenos paralēlī un īk mēnesī kopīgi uzraudzīs.

ES un Turcīja nolēma vajadzības gadījumā tīktīes atkal atbīlstoši 2015. gada 29. novembra kopīgajam paziņojumam.

Press office - General Secretariat of the Council of the EU

Rue de la Loi 175 - B-1048 BRUSSELS - Tel.: +32 (0)2 281 6319

press@consilium.europa.eu - www.consilium.europa.eu/press